

ВОЈСКА У 2005.

СУОЧАВАЊЕ СА ИСТИНОМ

У којим условима је изграђивана борбена готовост Војске током прошле године? Колико се недостатак новца одразио на квалитет обуке старешина, војника и резервног састава? Да ли су истрошеност материјалних ресурса и немогућност опремања јединица савременим наоружањем достигли критични ниво?

Борбена готовост Војске у прошлој години анализирана је 9. марта 2006. у Клубу Војске Топчидер и вреднована добром оценом – 3,38, што је за 0,12 мање у односу на 2004. годину. Скуп су, поред министра одбране Зорана Станковића, начелника Генералштаба Војске генерал-потпуковника Љубише Јокића и његових сарадника, те начелника Инспектората одбране СЦГ вицеадмирала Јована Грбавца, присуствовали помоћници министра одбране и најодговорније старешине оперативних састава Војске.

■ ОТЕЖАНИ УСЛОВИ

Начелник Управе за оперативне послове генерал-мајор Љубисав Тодоровић говорио је о условима у којима су реализовани задаци у 2005. години, али и проблемима са којима су се сусрета-ле јединице Војске.

– Обимне снаге Војске у високом степену готовости – око 30 одсто мирнодопског састава, организацијско-мобилизацијске промене које нису ваљано финансијски подржане, недовољно осмишљена кадровска решења и спорост у професионализацији јединица у Копненој зони безбедности посебно су неповољно утицали на ниво борбене готовости. Смањен проценат одзива регрута, те скраћење војног рока на шест месеци додатно су отежали обучавање војника и ангажовање старешина – истакао је генерал Тодоровић.

Како је нагласио генерал-мајор Милоје Милетић, организационе промене у Војсци нису пратила посебно одобрена финансијска средства, што је додатно оптерећивало скроман војни буџет. Мирнодопска формација Војске је у односу на 2004. годину смањена за 28, а ратна за 32 одсто. Измене су, поред квантитативних, донеле и квалитативне новине – Генералштаб је организован по стандардима НАТОа. Врло мало новца је издвојено за модернизацију, опремање и развој борбених капацитета, компатибилних са оним у земљама система колективне безбедности, као и за научноистраживачки рад. Војска је и даље предимензионирана када је реч о ко-

мандама оперативног нивоа, иако је смањена за око 6.800 припадника. Неповољне су и старосна структура и структура старешина по чиновима. Линеарни модел, који се примењивао у отпуштању вишка војног кадра, није задовољавајући.

– Обука у протеклој години изведена је по стандардизованим процедурама НАТОа. Најнижи ниво техничко-стручне оспособљености је у летачкој обуци због недостатка горива. Мањак финансија онемогућио је бојна гађања неких јединица Војске и планиране вежбе. Физичка оспособљеност професионалних војних лица, такође, није на захтеваном нивоу. Изостала је обука ратних команди и резервног састава. Материјална база обуке је нарушена, а у протеклој години није се улагало ни у опремање полигона и стрелишта. Неопходно је надале осавременили интервидовски полигон Пасуљанске ливаде, централизовати функцију обуке, те изградити Студију о организацији развоја система обуке у складу са новим мисијама Војске – каже пуковник Миливоје Аранђеловић, заступник начелника Управе за обуку.

Одобрена финансијска средства обезбедила су несметано финансирање Војске до августа 2005. године. Годишњи план расхода и прихода реализован је 135 одсто. Јединице нису благовремено снабдеване артиклима хране, лековима, опремом, резервним деловима, погонским горивом и енергентима због неплаћања приспелих обавеза и великих затезних камата.

Како истиче пуковник Љубомир Самарић, начелник Управе за логистику, и поред бројних проблема логистичка подршка је непрекидно функционисала, јер су трошени резервни ресурси и оставрени приходи. У односу на 2004. годину техничка исправност средстава је смањена за три, а у ваздухопловству за пет одсто. За ремонт ресурса потребно је око девет милијарди динара, седам милиона норма-часова или четири године. Логистичке саставе посебно су оптерећивали вишкови наоружања и војне опреме, нарушена пиротехничка безбедност складишта убојних средстава и отежано здравствено збрињавање.

Снимак 3. ПЕРГЕ

СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ

Током 2005. године расформирано је 130 састава Војске – шест команди оперативног нивоа, 21 јединица ранга пук–бригада и 103 остале јединице и установе. Преформирано је, такође, 25 јединица, а 23 су препотчињене. Свакодневно су припадници Војске обезбеђивали 272 објекта – 122 стражарском, а 150 чуварском службом. На тим задацима дневно је ангажовано око 1.500 лица. Регистровано је 118 илегалних прелазака државне границе Србије и Црне Горе и девет граничних инцидената. Психолошка служба Војске тестирала је 26.084 војника, а терапијски рад је изведен са 5.531 војником и 1.460 старешина. У односу на 2004. годину опао је укупни криминал у Војсци, али је било 36 одсто више крађа наоружања – нестало је 181 комад оружја. Евидентирано је 120 ванредних догађаја.

Практична обука авијацијских јединица, због недостатка млазног горива, изведена је у знатно мањем обиму од планираног – од 10.609 предвиђених часова налета реализовано је 37 одсто, односно, 3.980 часова, што је за 12 одсто мање у односу на 2004. годину. У Војсци је прошле године изведено 12.867 гађања, 971 тактичка вежба и 187 вежби са бојним гађањем. Аспособљено је 23.568 војника и 286 припадника резервног састава.

– Стање безбедности на југу Србије је само привидно стабилно, али је суштински неизвесно и нестабилно. Према нашим сазнањима, нема у знатнијем броју наоружаних паравојних формација – закључио је генерал Ђирковић.

Генерал-мајор Станимир Матијевић, командант Новосадског корпуса, обавестио је учеснике скупа о проблемима са којима се Војска сусрета на током предаје државне границе Србије и Црне Горе на обезбеђење Министарству унутрашњих послова Републике Србије и активностима припадника Корпуса за време поплава у Банату.

– Министарство унутрашњих послова није поштовало планиране рокове приликом предаје надлежности над државном границом, што нам је, уз сложене законске процедуре, отежавало послове. Војсци нису надокнађена ни новчана средства која је уложила приликом отклањања последица елементарних непогода – напоменуо је генерал Матијевић.

Инспекторат одбране је, како каже начелник вицеадмирал Јован Грбавец, у прошлогодишњем периоду контролисао борбену готовост у 12 јединица Војске, 11 војнотериторијалних команди, а надзор заштите животне средине, заштите на раду и противпожарне заштите извео је у 15 установа. Сем недостатка новца за наменске задатке, Инспекција није установила битнија нарушавања борбене готовости. Уочено је, такође, да логистичка подршка обезбеђује свега десет одсто потреба Војске.

Генерал-мајор Здравко Понош, заменик начелника Генералштаба ВСЦГ, указао је на недоумице у вредновању достигнутог степена борбене готовости јединица и састава Војске. Искрзао је потребу да се иновира методологија и усагласи са стандардима НАТО. Дефинисао је поједине тежишне задатке Војске у 2006. години – наставак реформских и интегративних процеса, израда доктринарне нормативне регулативе, међународна војна сарадња и побољшавање услова живота и рада војника и старешина.

– Борбена готовост Војске изграђивана је и одржавана у условима ограничених финансијских средстава и бројних безбедносних ризика. Потребно је убрзано израдити правне документе, који дефинишу реформу система одбране, те за тај задатак надаље планирати реална новчана улагања. Погрешно је схватити промене у Војсци само на основу расформирања појединих јединица, продаје објеката, наоружања и војне опреме. Од суштинског значаја је да се у реформи истакну позитивни доприноси Војске ка приближавању Србије и Црне Горе евроатлантским интеграцијама. Залагањем припадника Војске очувани су витални капацитети и способност јединица за наменске задатке. Смањење ратних материјалних резерви, и техничко-технолошка застарелост борбених капацитета условили су благи пад борбене готовости – нагласио је генерал-потпуковник Љубиша Јокић. ■

Владимир ПОЧУЧ

ПРАВИ ЛЈУДИ НА ПРАВОМ МЕСТУ

– У протеклом периоду Војска је радила у изузетно тешким условима, које су додатно усложавале бројне афере, незаконита пословања, тешка материјална и политичка ситуација у земљи и велике обавезе војне организације према добављачима. Томе треба додати још низак животни стандард бивших и садашњих припадника Војске, нерешене стамбене проблеме и статус појединих војних објеката, те започете измене система одбране, без претходно усвојених стратегијских докумената. Ипак смо, у процесу транзиције, обавезни да обезбедимо несметано функционисање система одбране и брзо укључивање Војске у колективне безбедносне токове. То ће бити могуће само уколико су прави људи на правим местима, спремни да одговарају за своје поступке.

Уверен сам да ће у наредном периоду субјективни проблеми бити отклоњени, а планирани задаци остварени – нагласио је министар Станковић.

■ БЕЗБЕДНОСНИ РИЗИЦИ

Командант Копнених снага генерал-потпуковник Младен Ђирковић говорио је о стању безбедности на југу Србије, обезбеђењу административне линије према Косову и Метохији, контроли Копнене зоне безбедности и активностима Војске у прошлој години на том простору. Посебно је нагласио да из Прешева, Бујановца и Медвеђе око 7.000 младића албанске националности није регулисало војну обавезу. На задацима у Копненој зони безбедности ангажоване су четири наше бригаде, док су припадници Војске распоређени на 24 базе. Јединице су махом попуњене професионалним саставом, а међу њима је и 25 одсто војника на одслужењу војног рока, који обављају помоћне дужности.